

LOOMEKESKUS TOOMEMÄEL TARTUS

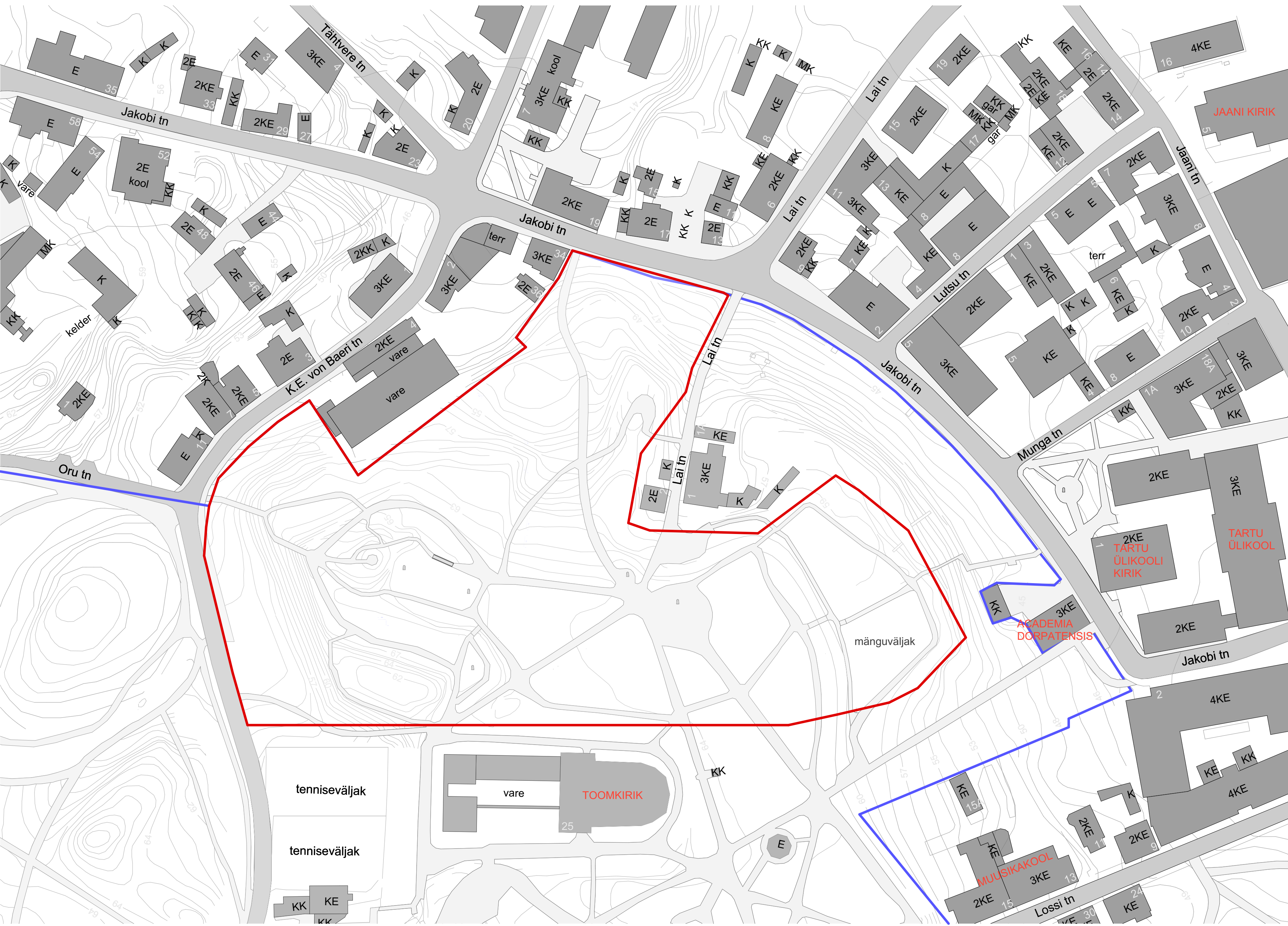
R1

Üliõpilane: Rodion Litvinenko
Juhendaja: Vilen Künnapu

TALLINNA TEHNIKAKÕRGKOO
ARHITEKTUURIINSTITUUT
LÕPUTÖÖ Tallinn 2023

KONTSEPTSIOON

1:1000

PLANEERITAV EHITUSE ALA
MUINSUS- JA LOODUSKAITSEALUSE TOOMEMÄE PARGI PIIR

Asukoht

Toomemäe park asub Tartu keskosas, Emajõe läänekaldal. Park piirneb lõunas Vallikraavi tänavaga, idas Tartu Ülikooli akadeemiliste hoonete ja Ülikooli tänavaga, põhjas ja kirdeosas Jakobi tänavaga, edelas Eesti Ajalooarhiivi hoonega ning läänes K. E. Baeri tänavaga ja selle ääres asuva elamurajooniga.

Oma projekti jaoks valisin Toomekirikust põhja pool asuva pargi osa, kuna see tundus mulle kõige sobivam ja uut arhitektuurilist lahendust vajav alla.

Ajalugu

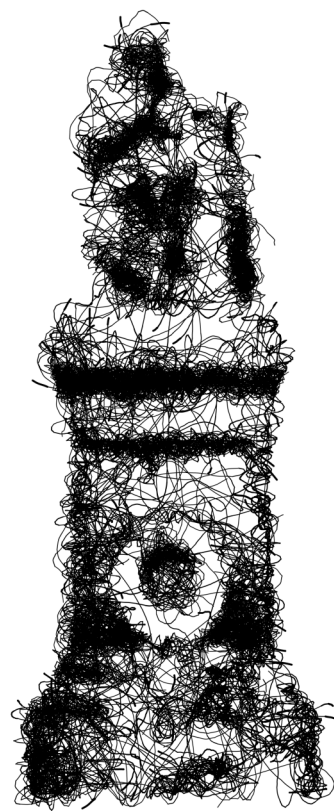
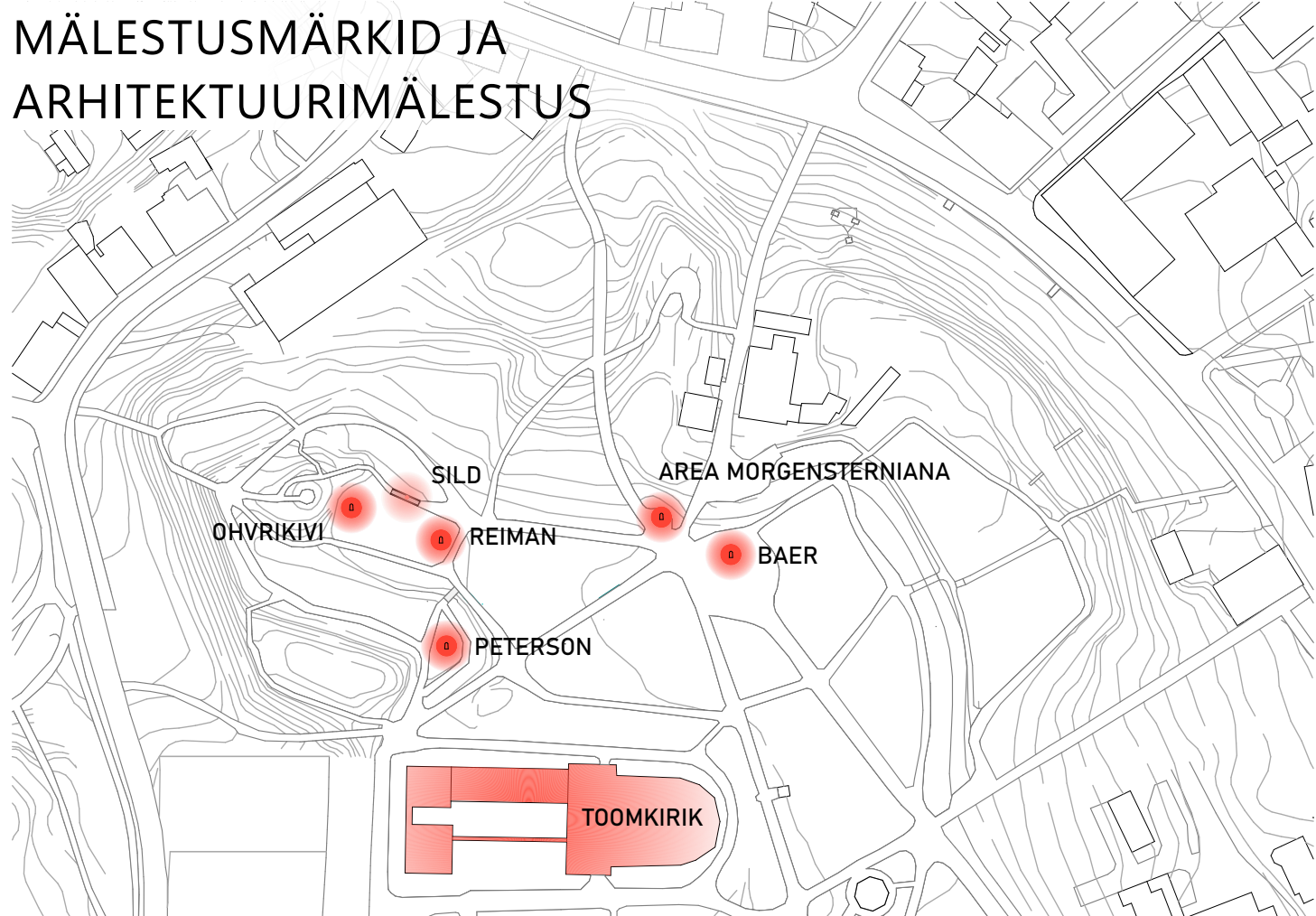
Toomemäe neemiku kagutipus paiknes I aastatuhande keskpaiku Tartu muinaslinnus, mille ristirüütid hävitasid 1224. a. Samale kohale ehitati Tartu piiskopi kivilinnus castrum Tarbate. Esimesed teated piiskopilinnusest pärinevad 1234. aastast. Linnus, mis koosnes pealinnusest ja kraaviga eraldatud eeslinnusest, hävis Põhjasõjas. Toomemäe põhjaosas asus toomkirik ja selle läheduses olid toomkapiitli ja aadlike elamud. 17.-18. saj. rajati ümber Toomemäe bastionaarkindlustuste süsteem. 19. saj. sai mäe valdajaks Tartu ülikool. Arhitekt J. W. Krause kavandite järgi rajati siia avalik park vaatekohtade ja sillakestega ning ehitati ülikooli hooned - anatoomikum, tähetorn, haigla, raamatukogu.

Probleem

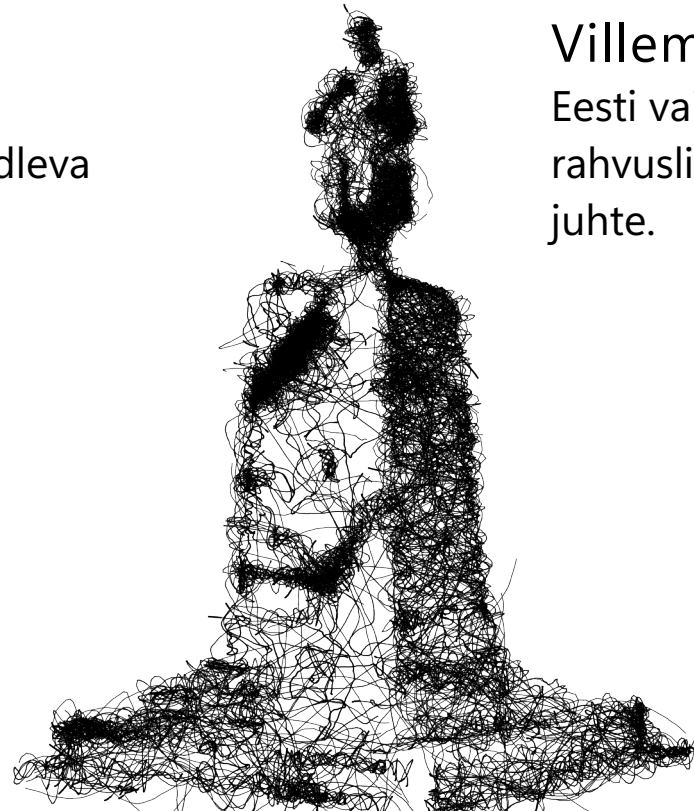
Suurem osa Toomemäest on kaetud üsna tiheda puukatttega, mis muudab enamiku aladest väga varjuliseks, jahedaks ja hämaraks. Varju tõttu puudub aga peaaegu kõikidel Toomemäe aladel normaalne rohu- ja põõsastikukate. Murupuudus muudab Toomemäe, eriti ühe kõige jalutuskõlblikuma osa - Toomkiriku varemete ja Baeri mälestusmärgi vahelise ala - isegi kesksuvel suhteliselt määrdunud välimusega.

Puude tiheduse tõttu ei paistavad silma alleed, kõrged puud varjavad Toomemäe sisemusest avanemaid vaateid kui vaateid pargist linna poole. Kuna suvel, ei ole ümbrused visuaalselt märgatavad, ei saa paljud inimesed tegelikult aru, et tegemist on kunagise bastioniga. Seetõttu võib see koht muutuda inimesele atraktiivsemaks.

MÄLESTUSMÄRKID JA ARHITEKTUURIMÄLESTUS

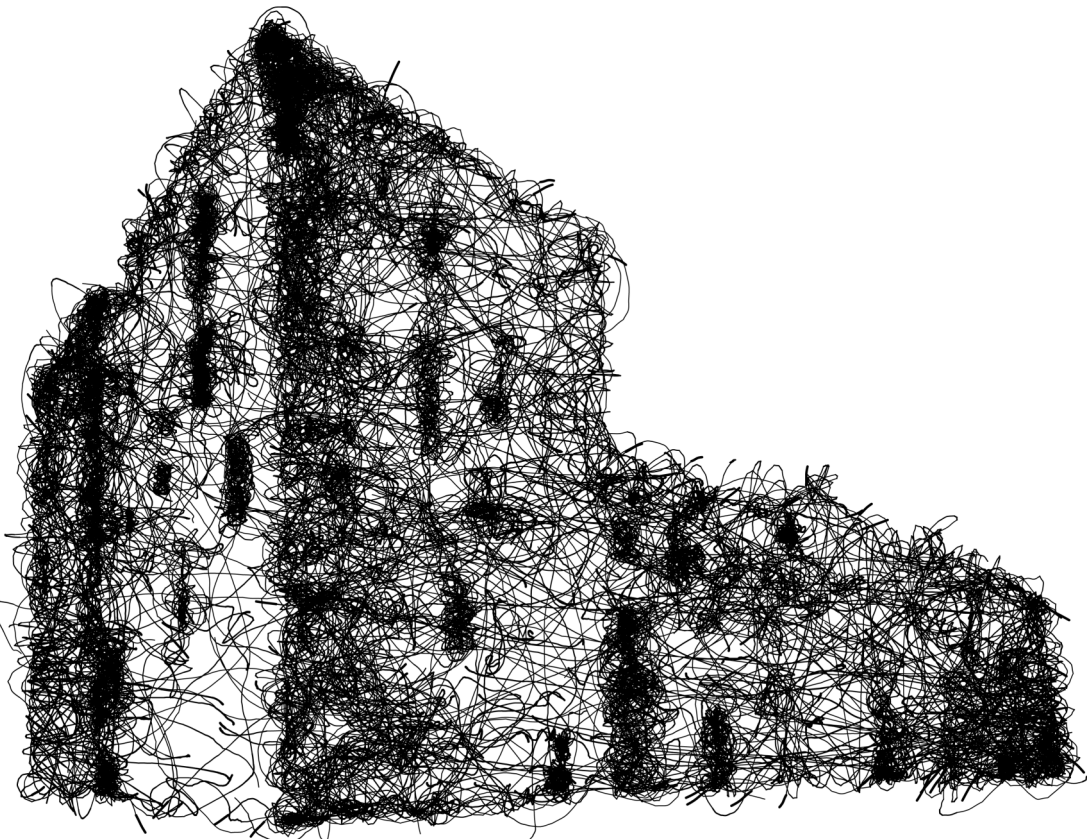
Karl Ernst von Baer
Loodus- ja arstiteadlane, polühistor, kirjeldava ja võrdleva embrüoloogia rajaja.

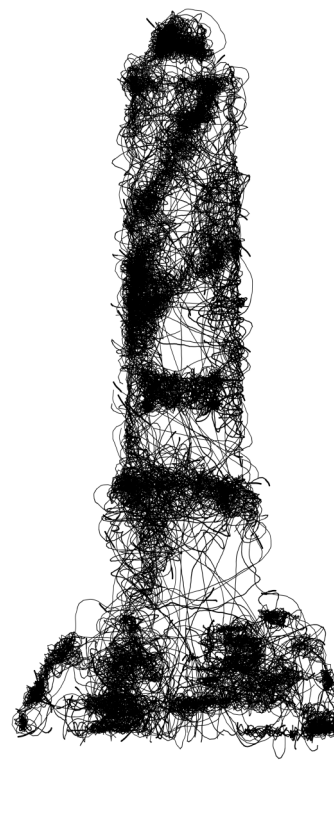
Villem Reiman
Eesti vaimulik (kirikuõpetaja) ja eesti rahvusliku liikumise üks olulisemaid juhte.

Kristjan Jaak Peterson
Eesti kirjanik, üks eesti rahvuskirjanduse loojaid.

Toomkirik
13.-16. sajandil rajatud toomkirik oli Tartu piiskopkonna peakirik ja Tartu piiskopi katedraal. Reformatsiooni ajal kannatas see tugevalt pildirüüste all ning hiljem laastati kirikut Liivi sõja käigus. Sealt edasi seisis hoone varemetes ja 1760. aastatel lammutati ka kiriku kõrged kaksiktornid. Seoses Tartu Ülikooli tegevuse taastamisega Tartus ehitati 1804-1807 Johann Wilhelm Krause projekti järgi toomkiriku kooriossa ruumid ülikooli raamatukogu tarbeks. Pärast ülikooli raamatukogu uue hoone valmimist 1981. aastal kolis sinna asemele Tartu Ülikooli muuseum.

Area Morgensterniana
Piirkond Toomemäel, kus kunagi paiknes Tartu ülikooli raamatukogu esimese direktori Karl Morgensterni aed, mis hiljem anti avalikku kasutusse linnakodanikele jalutamiseks.

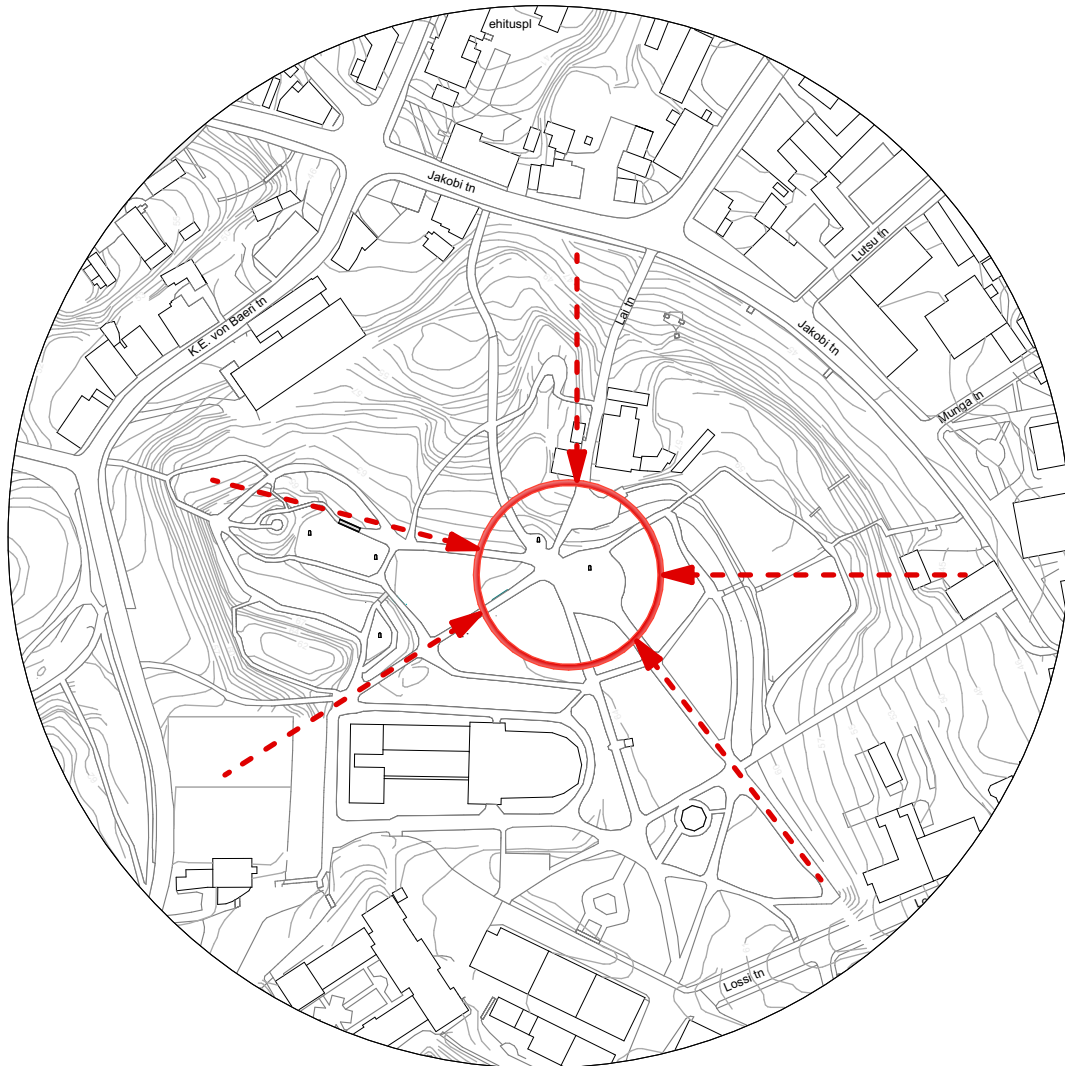
Tänapäeval tähistab Area Morgensternianat mälestussammas.

Musumägi (ohvikivi ja kivisild)

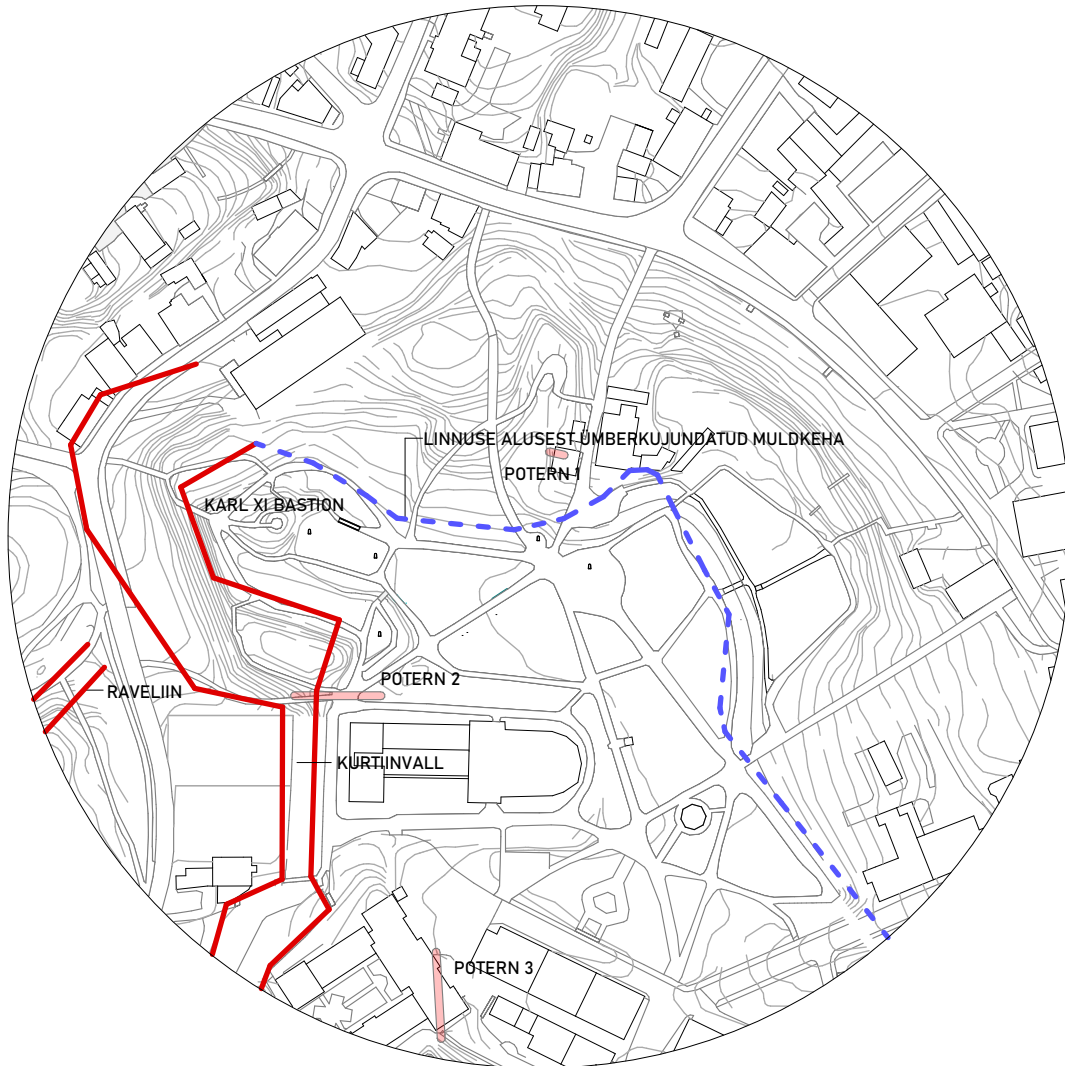
Musumäe toomkirikupoolne osa on kujundatud maakividest metsikuilmelise grotina, selle ees on veesilm. Kompositsiooni sisaldab ka II aastatuhandest eKr pärinev ohvikivi. Musumägi on rajatud klassikalisel inglise pargistiilil omase elemendina, mis sümboliseerib itaalia maastikest laenatud motive.

UUS TÕMBEPUNKT

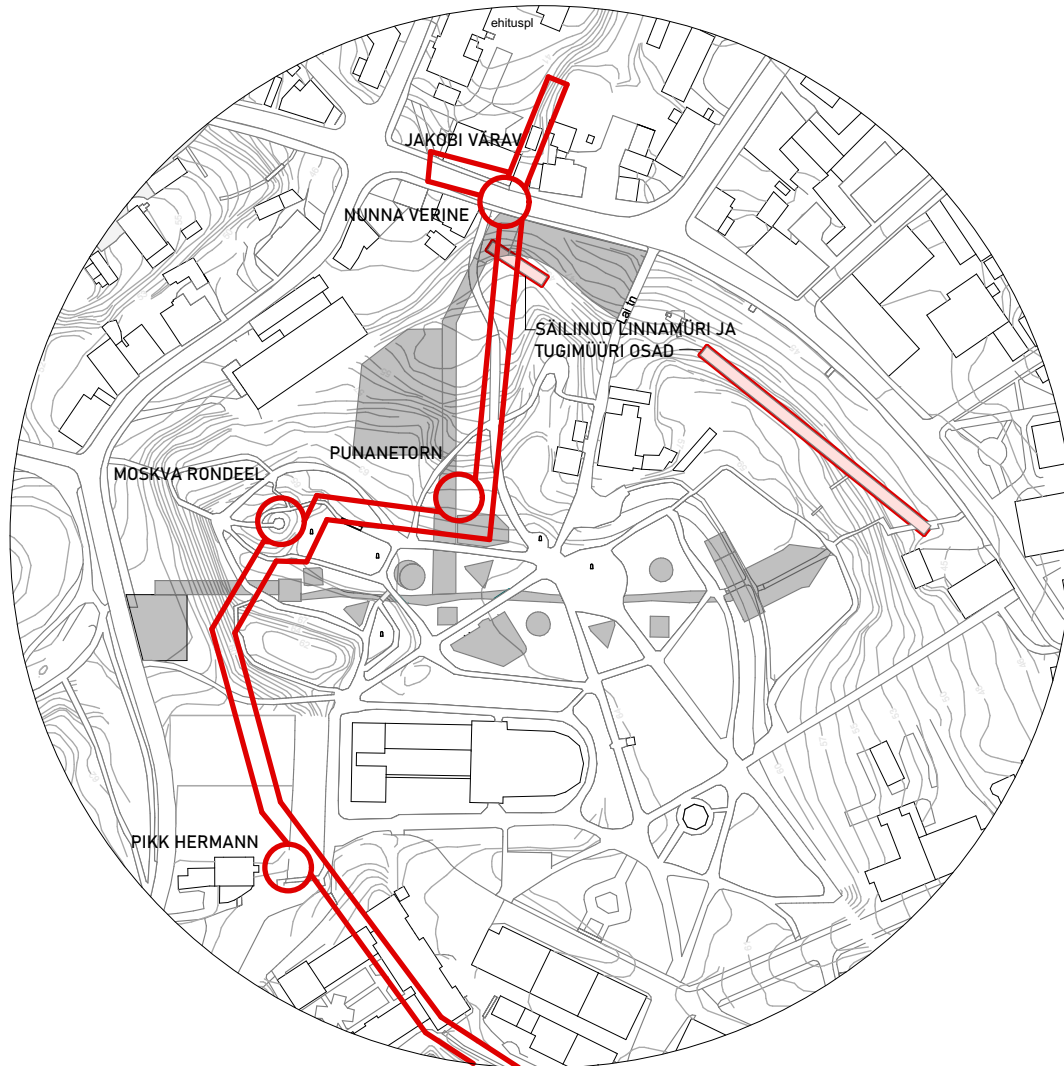
Hetkel tundub Toomemäe üsna tühi park, kus on mitmesuguseid tunduvalt seostamata mälestusmärke. Koht ise ei paista tekitavat mingit huvi ega soovi seal aega veeta. See on sisuliselt läbikäik vanalinna ja elamurajoonide vahel. Eesmärk on teha uus tõmbekoht ja ühendada kõik pargis olevad mälestusmärgid.

BASTIONIMÜÜR

Toomemäel on endine maakindlustus. Visuaalselt on veel näha paekivist osad, mis on veel säilinud. Eesmärk on kasutada säilinud müürid, et neid selles loomekeskuse projektis eksponeerida.

LINNAMÜÜR

Toomemäel on võimalus tuvastada säilinud vanu linnamüüre ja torne. Eesmärk äidata ja kasutada võimalusel säilinud vanade linnamüüride ja tornide osad.

HALJASTUS

Kuna Toomemäe on looduskaitseala, tuleb arvestada pargi puude seisundi ja kasvuga. Paljud puud on nii suureks kasvanud, et pargist on kadunud igasugune vaade linnale, kirikule ja mälestusmärgile. Eesmärk on taasavada Toomemäe jaoks olulised vaated, säilitades samas võimalikult palju pargi puid, arvestades nende seisundit.

Puude seisukord
● hea
● rahuldav
● mitterahuldav

Kuna üks peamisi eesmäärke oli mitte liiga palju sekkuda Toomemäe arhitektuursesse keskkonda, otsustati hoonekompleks integreerida mäe endaga. Seda tehti ka selleks, et ühendada kaks olulist suunda Jakobi tänavalt ja Von Baeri tänavalt. Need ristlõiked muutusid eri suundadest omamoodi tunneliteks, nende välismis ja põhimõte on kajastada bastioni kuju ja vanu poterne. Mõlemal tunnelil on klaasist katuse, mis järgib Toomemäe reljeefi.

Hoone põhiosa on maa all, jättes hoonekompleksi ainult mõned avatud osad. Maastiku keerukus oli peamine tegur, miks hoone maa-aluses osas tehti erinevaid tasandeid. See võimaldab juurdepääsu parki mitte ainult olemasolevate treppide, vaid ka uute trepikodade kaudu, mis julgustab külastajaid loomekeskust külastama.

Kõik Toomemäe pargi mälestusmärgid on nähtavad erinevatest suundadest ning külastajad saavad nende ajaloost teada nii pargis endas (tahvlitel) kui ka allpool asuvas hoones. Parki istutatakse ka uusi puid, säilitades kohati vanu, avades nii kõik olulised vaated. Olemasolev märguväljak renoveeritakse, kuid jääb oma algsesse kohta. Erineva kujuga väljaulatuvad hoone osad on suured katuseaknad.

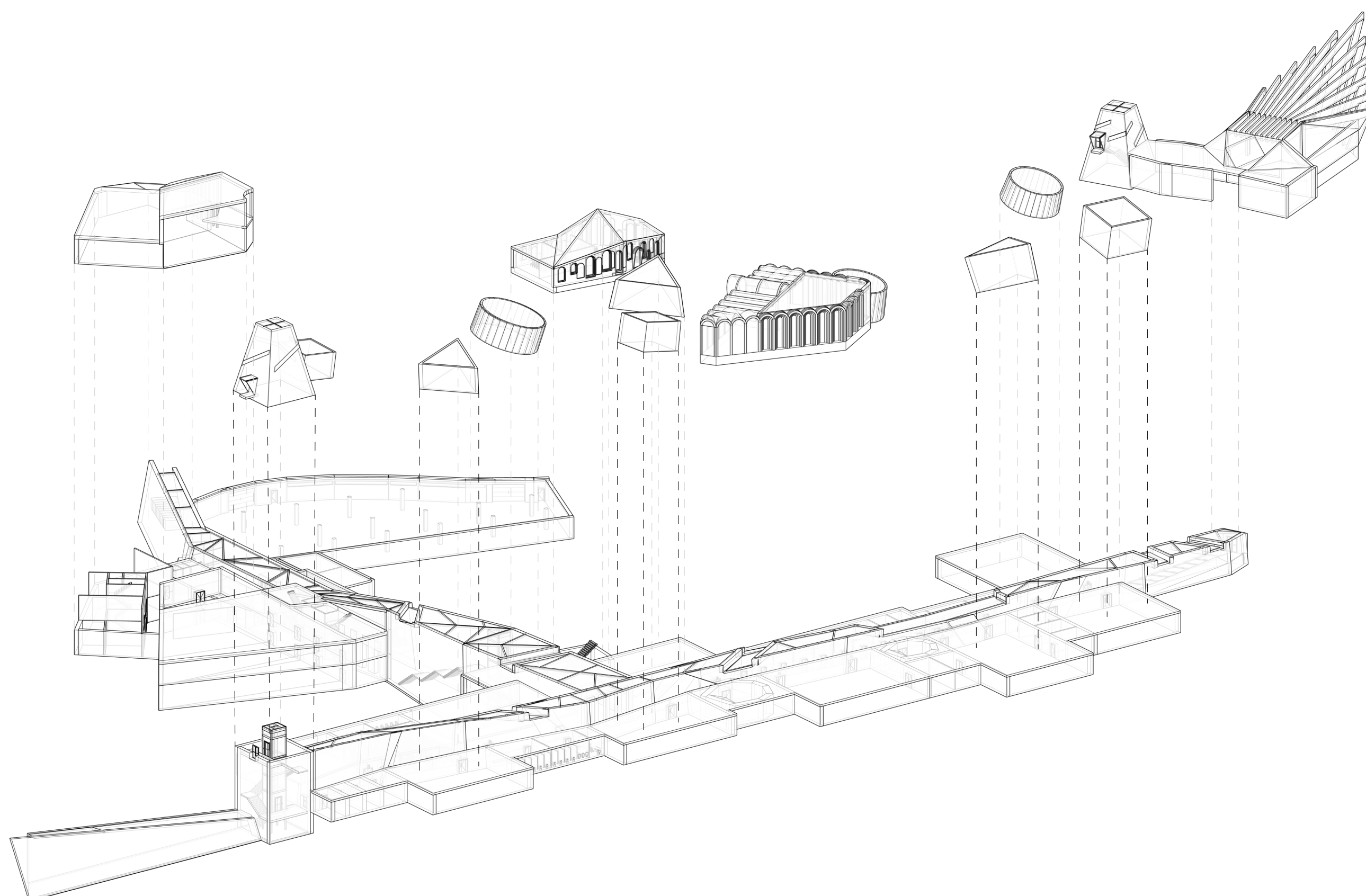
Jakobi tänavale kõige lähemal asuv hooneosa on osa kontserdisaalist, mille fassaad on tehtud veidi erinevas stiilis kui kirikuäärsed hooned, et eraldada need kaks osa ja muuta see bastioni meenutavaks.

Kirikule lähim hoone on paviljon, mille fassaad koosneb võlvidest, mis viitavad Toomkiriku võlvidele. Paviljonist põhja pool asuv hoone on maa-aluse kompleksi administratiivne osa, kuhu pääseb nii alt kui ka pargist. Fassaad on sarnane kirikuga. Hoonekompleks lõpeb vanalinna poole suunduva noolekujulise saaliga.

Hoone maapealsed põhiosad on valmistatud punastest telliskividest. Üks punase tellise kasutamise eeliseid on see, et tegemist on levinud ehitusmaterjaliga, mida on kasutatud sajandeid. Seetõttu võib see aidata luua uues hoones järjepidevuse ja ajaloo tunnet. Lisaks saab punast telliskivi hõlpsasti kombineerida teiste materjalidega, nagu klaas, metall ja puit, et luua kaasaegne ja keerukas esteetika. Antud materjal on valitud eesmärgiga, et sobituda hästi Toomemäe ja Toomkiriku arhitektuursesse keskkonda.

Konterdisaali maapealne osa ja koridoride seinad on valmistatud raudbetoonist ja viimistletud plaatidega, mis imiteerivad paekivi. Ülejäänud sisekujunduse materjalid, nagu talad ja liftikarkass on valmistatud mustast terasest. Kogu mööbel, ukSED ja mõned konstruktsioonid (peasaali seinad ja talad) on valmistatud puidust (CLT). Sellel viisil viitavad loomakeskuse sisematerjalid koha ajaloole ja töötavad harmooniliselt koos.

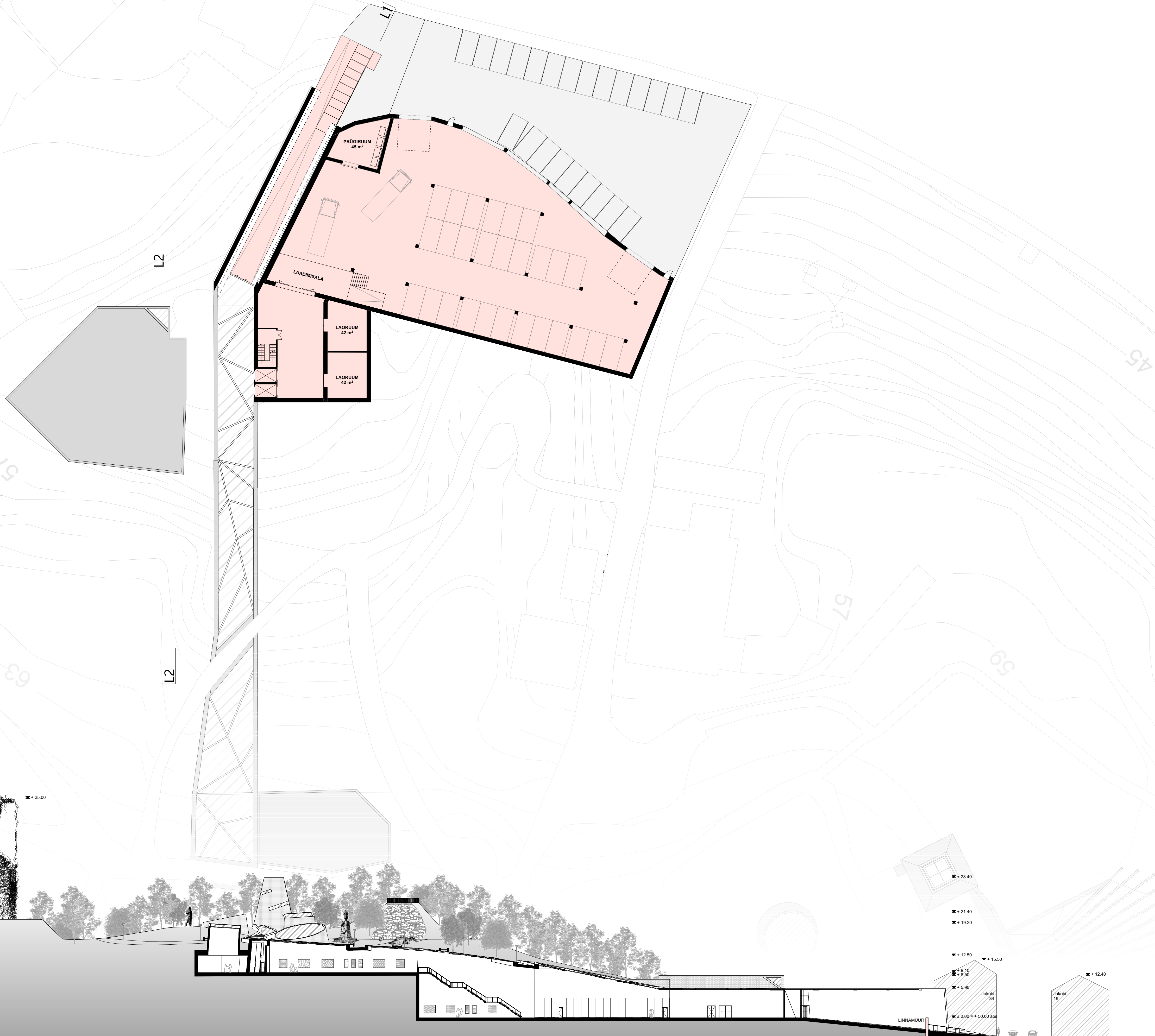
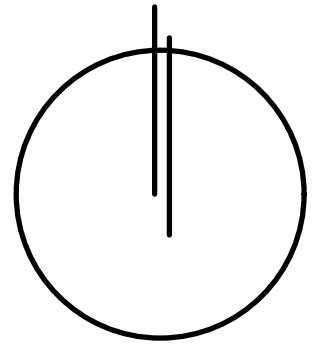
MAA PEAL

MAA ALL

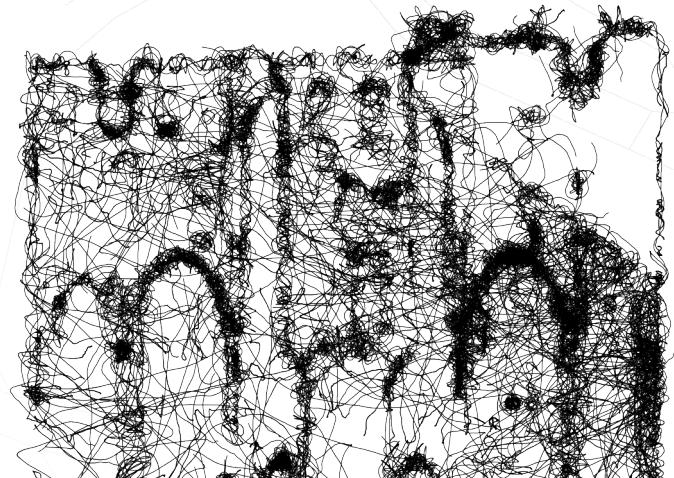

R3

ESIMENE KORRUS
1:300

LÕIGE L1
1:400

[illegible]

L3

17

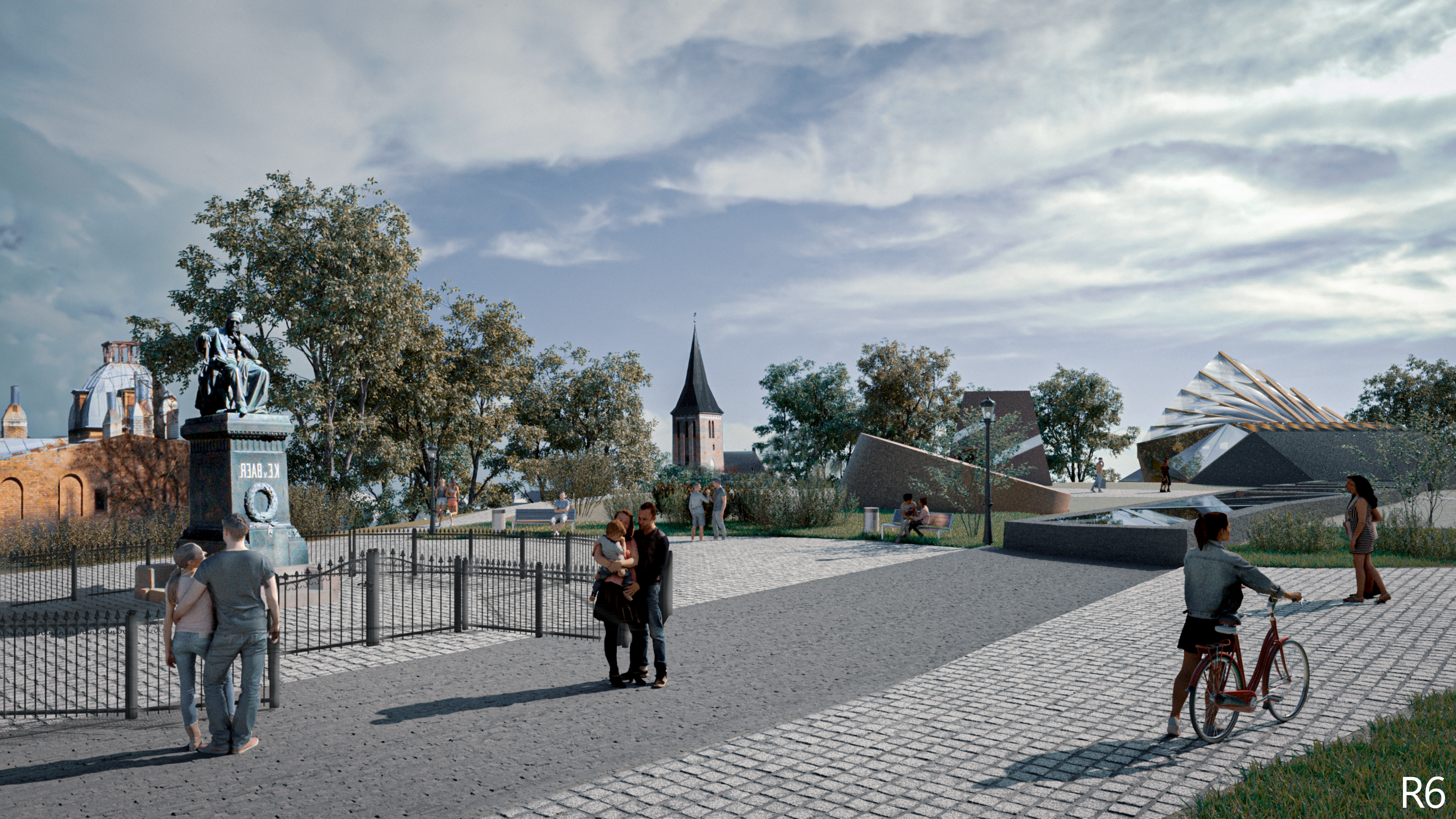
R4

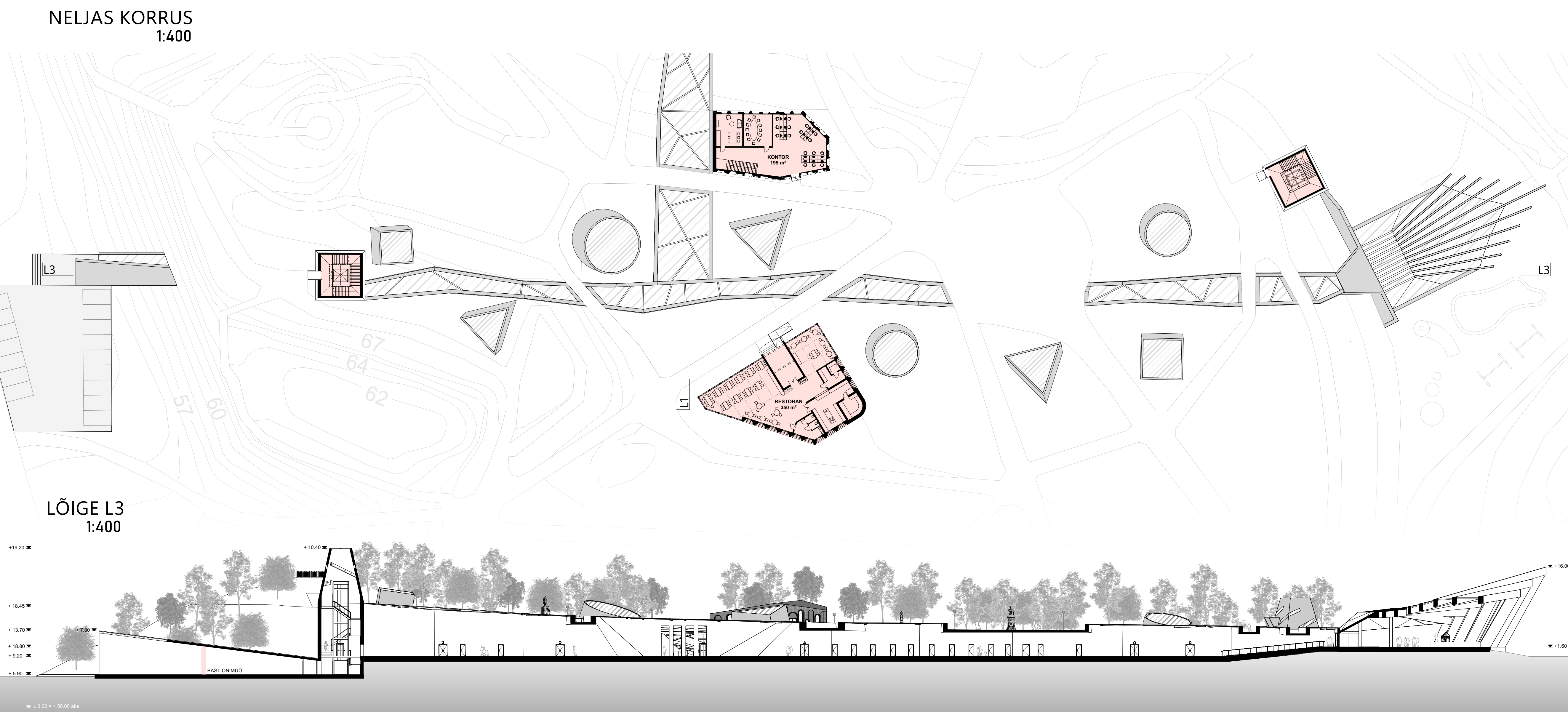
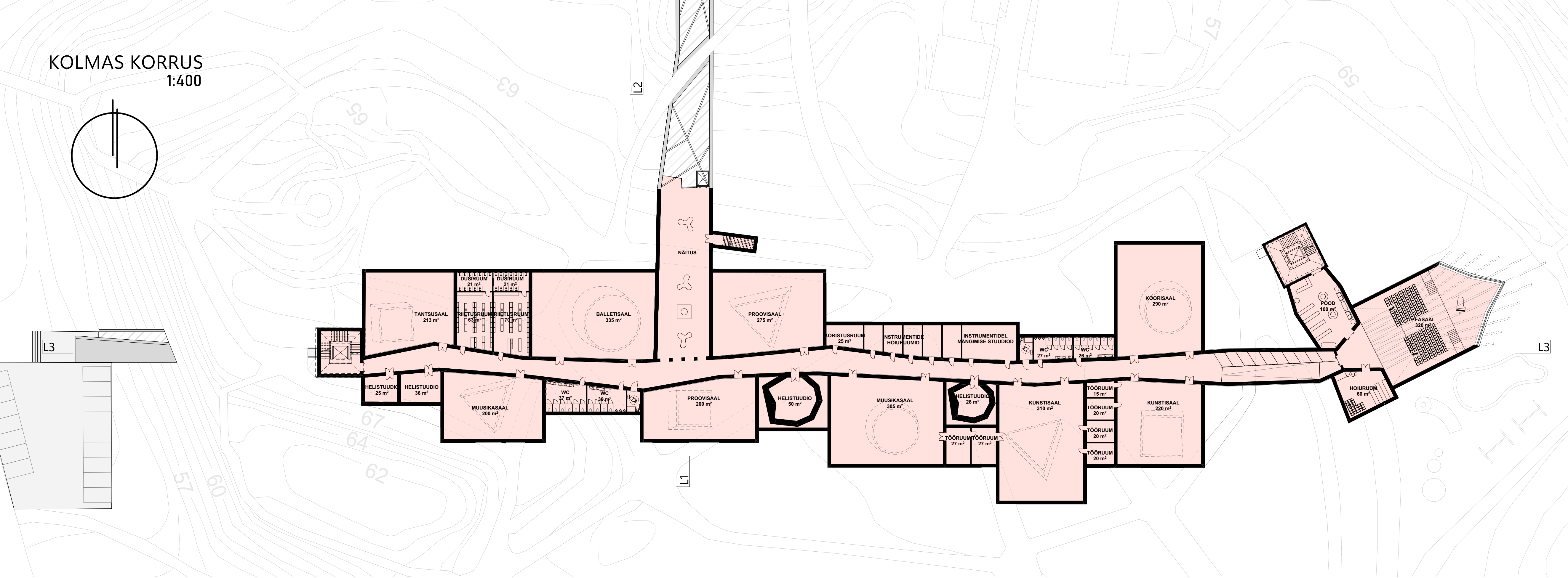
R5

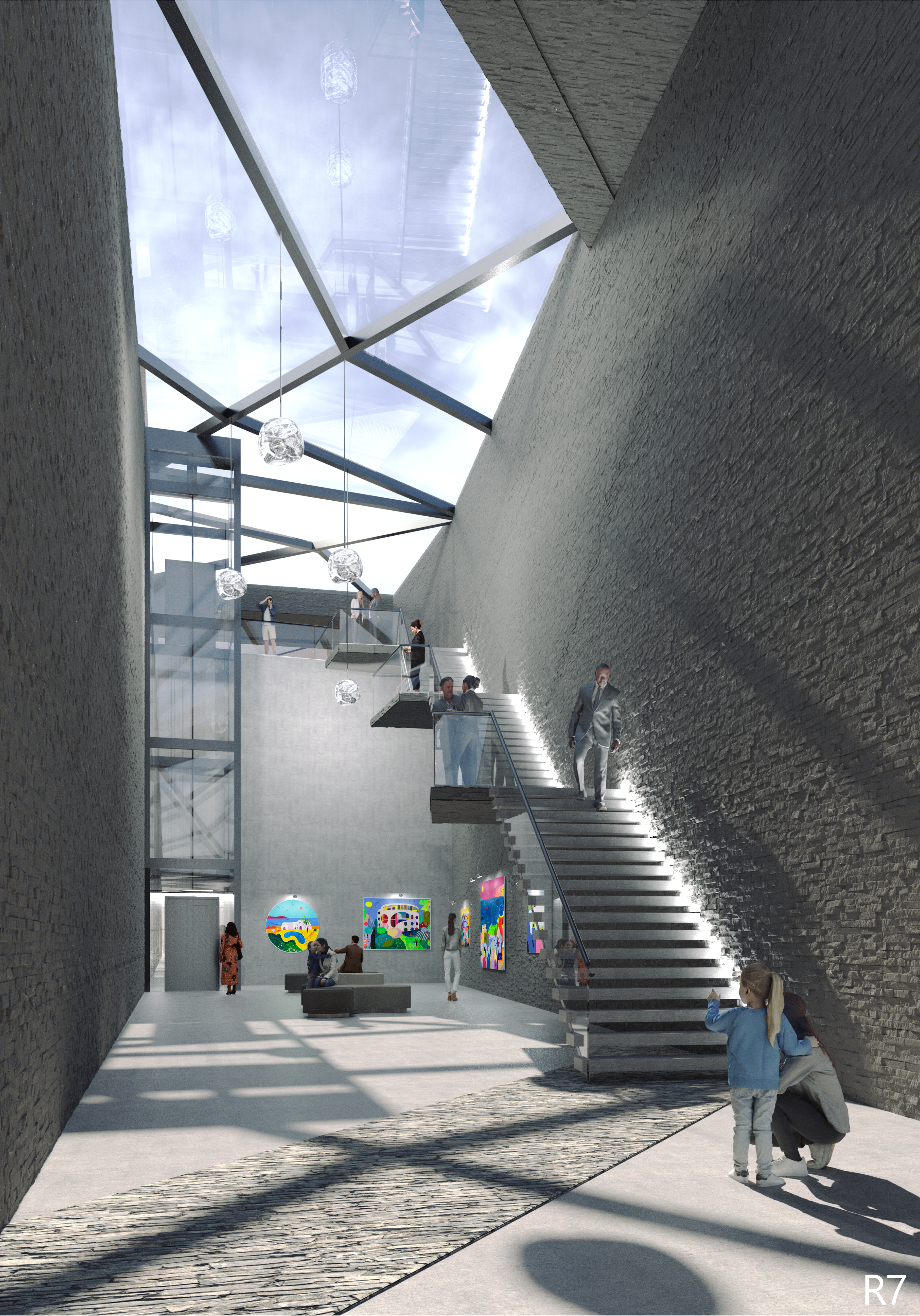
This architectural section drawing illustrates the interior of the auditorium. It shows a large, tiered seating area with multiple levels of seats. The stage is located at the front, with an orchestra pit area in front of it. The drawing includes details of the stage walls, lighting fixtures, and the overall layout of the performance space. A small figure of a person is shown on the stage, and another figure is visible in the orchestra pit area.

	+ 9.50
	+ 9.00
	+ 8.00
	+ 5.20
	+ 4.00
	+ 1.20
	+ 0.00

R6

RUUMIPROGRAMM

Suletud netopindala on 9600 m²

Loomekeskuses on 4 tasandit ehk korrust

Peasissepääsu juures, mis asub Jakobi tänaval, on väli- ja maa-alune parkla. Parklas on 47 parkimiskohta. Samuti on olemas laadimisala, laoruumid ja prügiruum. Hoonele on lisasissepääs K.E. von Baeri tänavalt ja väike parkimisala 16 parkimiskohaga. Lisaks on sissepääsud pargitasandilt trepikodade kaudu, mis on ühtlasi tulekahju väljapääsudeks.

Esimeselt korruselt avanev peasissepääs tõuseb pandusega üles esimese korruse peakoridori. Maksimaalne koridori kõrgus 14 meetrit (vt. R7), minimaalne kõrgus 4 meetrit. Sellele korrusele tõusevad liftid parkla laadimisalalt. Koridori vasakul pool on garderoob ja tualeti ruumid. Paremal pool koridori on lavatagune läbipääs ja postide vahel on kontserdisaali peasissekäik. Koridor lõpeb trepiga ja liftiga, mis viib järgmisele korrusele, samuti on seal ruumi osale pöhinäitusest.

Kontserdisaal mahutab 670 inimest. Saal on mõeldud elava muusika esitamiseks. T Akustika on hoolikalt kujundatud, et parandada heli kvaliteeti. Lava kõrgus on 8 m. Lava tagaosas on grimmiruumid ja riietusruumid puhkeruum ja lava seade hoiuruum. Kontserdisaali taga on alaline videonäitus Toomemäe ajaloo. Teisel korrusel on suur rõdu ja rõdu taga asuvad ruumid kontrolliruumid. Samuti on olemas meditsiiniline punkt, külaliste grimmi- ja riietusruum ja prooviruum.

Näitus lõpeb kolmandal korrusel ja ristub ristkoridoriga.(vt.R5) Kõiki olulisi saale ja ruume ühendab ristkoridor.(vt.R4)

Tantsusaal: Suur, avatud ruum sileda põrandaga, mis sobib ideaalselt tantsimiseks. Ühel või mitmel seinal võivad olla peeglid, mis aitavad tantsijatel jälgida oma liigutusi ja tehnikat.

Balletisaal: Tantsusaal, mis on spetsiaalselt ette nähtud balletiproovide ja -etenduste jaoks. Sageli on seal vedrustatud põrand, mis summutab lööki ja vähendab vigastuste ohtu. Balletisaalis ja tantsusaalis on eraldi riietusruumid ja duširuumid.

Kooriruum: Kooride prooviruum. Selles võib olla klaver või muu saateinstrument ning istekohad kooriliikmete jaoks.

Salvestusruumid ehk helistuudiod: Helikindlad ruumid, mis on varustatud salvestusseadmetega. Neid kasutatakse muusika, hääle ja muude heliprojektide salvestamiseks. Salvestusruume võib olla mitut tüüpi, sõltuvalt loomakeskuse erivajadustest.

Muusikainstrumentide hoiuruumid: Need võivad olla kliimakontrollitud, et kaitsta instrumente niiskuse ja temperatuurimuutuste eest.

Kunstisaalid: Näituseruumid kujutava kunsti jaoks. Neis võib olla reguleeritav valgustus, riputussüsteemid ja vitriinid kunstiteoste esitlemiseks. Samuti on olemas tööruumid erinevate käsitööde ja rühmatööde jaoks.

Koridor lõpeb kingituspoe ja pargile viiva trepiga. Viimane saal on peasaal, mida saab kasutada erinevate ürituste korraldamiseks. (vt. R8) Kõik saalid ja stuudiod on võimalik broneerida ja need on kõigile vabalt ligipääsetavad.

Pargis säilitatakse kõik olemasolevad alleed ja teed ning nende ristumiskohtades koridori klaasist katusega tehakse sillad. Kirikule kõige lähemal asuv hoone on paviljon, kus asub restoran. See on ainus hoone, mis ei ole ühendatud peahoonega. Toiduained toimetatakse mööda Lai tänavat, mis ulatub Baeri mälestusmärgi taga. Administratiivne osa asub paviljoni vastas ja sinna pääseb nii maa-alusest osast kui ka pargist.

RENDERI NAVIGATSIOONI SKEEM

